

Voorlichting Landtong van Rozenburg

Verslag 2010

Oog in oog met de Schotse Hooglanders!

Paul Grootenboer
ARK Natuurontwikkeling
januari 2011

in opdracht van het
Havenbedrijf Rotterdam

Inleiding

Namens het Rotterdamse Havenbedrijf heeft ARK Natuurontwikkeling in 2010 voorlichting gegeven op de Landtong Rozenburg. Op deze manier wordt geprobeerd zoveel mogelijk omwonenden kennis te laten maken met ruige natuur en de natuurlijke processen die zich afspelen als alle schakels de kans krijgen zich te ontwikkelen. Hierdoor ontstaat niet alleen kennis maar ook begrip voor het belang van natuurgebieden in Nederland en het in stand houden daarvan. De Landtong is de perfecte plek in de regio voor deze voorlichting.

Ondergedompeld

Een struintocht is geen gewone wandeling door het gebied, maar de deelnemers worden letterlijk meegenomen de ruige natuur in! Het geasfalteerde fietspad wordt zo veel mogelijk vermeden en er wordt gebruikt gemaakt van door de dieren gemaakte paden (wissels). Op deze manier kunnen de bezoekers zich verplaatsen in de dieren die er leven door hun sporen te volgen en te ontdekken welke invloed ze hebben op het landschap en de rest van de aanwezige soorten. Dit mag op de Landtong ook – of juist - buiten de paden worden gedaan. Door van de paden af te gaan worden de bezoekers volledig ondergedompeld in het gebied en beseffen vaak niet eens dat ze vlak bij de drukke havens zijn.

Overzicht

De voorlichting op de Landtong Rozenburg is in 2010 gericht geweest op vier soorten excursies en bezoekers.

In totaal hebben 275 mensen deelgenomen aan de volgende categorieën:

- 1) Struintochten voor kinderen en begeleiders van de buitenschoolse opvang (BSO's),
- 2) Struintochten voor bedrijven
- 3) Openbare excursies
- 4) Excursies tijdens de Wereldhavendagen

1) Struintochten voor kinderen en begeleiders van de buitenschoolse opvang (BSO's)

Vanwege de terugloop in aanmeldingen van de openbare excursies is in 2009 besloten om kinderen en begeleiders van BSO's uit de regio uit te nodigen voor een struintocht. Deze aanpak is in 2010 voortgezet. Een aantal van de BSO's die in 2009 hadden deelgenomen, deden dat ook graag in 2010. Soms zelfs een paar keer! De leeftijd van de kinderen die aan de tochten deelnemen ligt tussen de 6 en de 10 jaar. De begeleiders hebben ontdekt dat het meenemen van nog jongere kinderen niet handig is vanwege het vele klimmen en klauteren.

Organisatie

De struintochten voor BSO's vinden altijd plaats in de schoolvakanties. Er zijn dan meer kinderen die mee kunnen, bovendien hoeven de struintochten dan niet na schooltijd plaats te vinden. In 2010 zijn er in de voorjaars-, mei-, herfst-, en zelfs in de kerstvakantie struintochten geweest.

Via de telefoon en e-mail worden de contacten met de BSO's onderhouden of komen tot stand. In 2010 hebben een aantal BSO-locaties zelf met ARK contact opgenomen om deel te kunnen nemen aan de struintochten. Belangstelling voldoende dus.

Op de afgesproken dag en tijd komen de BSO-groepen met busjes en eigen begeleiding naar de parkeerplaats van het EIC. Daar worden materialen zoals verrekijkers en loepjes uitgedeeld en gaat de struintocht van start.

Foto's: Op de parkeerplaats worden instructies gegeven en krijgen de kinderen een verrekijker en een loepje mee.

Spannend

De kinderen van de BSO's vinden het erg spannend om met "de boswachter" het gebied te verkennen! Dat ze overal mogen lopen en niet op de paden hoeven te blijven, vinden de kinderen een uitdaging, zeker als ze sporen en pootafdrukken van dieren op hun pad vinden! Alhoewel...., niet alle sporen worden gewaardeerd. De poep van de dieren – iets wat nu eenmaal ook - of juist vooral - op de struinpadijtes te vinden is, vinden de meeste kinderen heel vies. Zelfs konijnenkeutels! Ook al is het toch ook wel bijzonder om door een loepje zo'n keutel van dichtbij te bekijken.... Het struinen over de smalle padjes, dwars door de duindoornstruiken en wilgenbosjes, mondt soms uit in een spontane ontmoeting met de grote grazers van de Landtong, de wilde paarden en/of de runderen. In hun enthousiasme willen sommige kinderen dan graag wat dichterbij komen, maar de gids houdt altijd een veilige afstand aan. De kinderen kunnen dan door hun verrekijker naar de dieren en hun gedrag kijken.

Een paar foto's

Foto's boven: op zoek naar kleine beestjes

Foto's boven: een miljoenpoot op je hand is bijzonder, het vinden van een vogelpoot ook (midden)!

Foto's boven: op een kaartje met dubbelzijdig plakband kun je allerlei gekleurde vondsten plakken.

Nog een paar foto's

foto's boven: dit is struinen!

Foto boven: ook dit is struinen!

Foto boven: de kikker en het meisje

foto boven: speuren naar sporen langs de waterkant

Kerstvakantie

In de kerstvakantie viel veel sneeuw. Dat maakte een struintocht op de Landtong extra bijzonder. In de sneeuw zijn de diersporen extra goed zichtbaar! Behalve een paar glijpartijen en koude tenen leverde deze tocht dus vooral spannende ontdekkingen en mooie plaatjes op!

Foto boven: Zijn ze thuis? Konijnenhol met sporen.

Foto boven: rennen van de sneeuwheiling

Foto boven: Koniks in de sneeuw

Foto boven: onbewoonde oeverzwaluwwand

Nog meer foto's én filmpjes

De begeleiders van de kinderen maken tijdens de struintochten vaak foto's. Die plaatsen ze vervolgens op internet waardoor de ouders kunnen zien wat de kinderen hebben beleefd. Er worden soms ook heel leuke filmpjes op internet gezet.

U kunt ze bekijken op de website van een medewerker van BSO Bobbie uit Maassluis: <http://www.sasluit.nl/kids/>

De filmpjes vindt u in de bovenbalk. Er zijn 2 filmpjes van de Landtong Rozenburg: donderdag 21 oktober 2010 en donderdag 23 december 2010

De foto's kunt u vinden bij "vakanties" in de bovenbalk, en dan onder "herfstvakantie" (18 t/m 22 oktober 2010) en "kerstvakantie" (20 t/m 31 december 2010)

2) Struintochten voor bedrijven

Bedrijven die op zoek zijn naar een origineel bedrijfsuitje melden zich zelf aan voor een excursie op de Landtong. Er worden dus geen uitnodigingen gedaan, maar de bedrijven die de haven bezoeken willen vaak ook het natuurgebied bezoeken en komen zo bij ARK terecht. Zo maken zij op een bijzondere manier kennis met natuur in de haven.

foto links: collega's volgen elkaar over een dierenpad, de makers ervan kijken grazend toe.

foto rechts: zelfs volwassenen zijn nieuwsgierig naar het leven op en in een koeienvlaai!

Bij aanvang van de excursie krijgen de deelnemers desgewenst een loepje en een verrekijker mee.

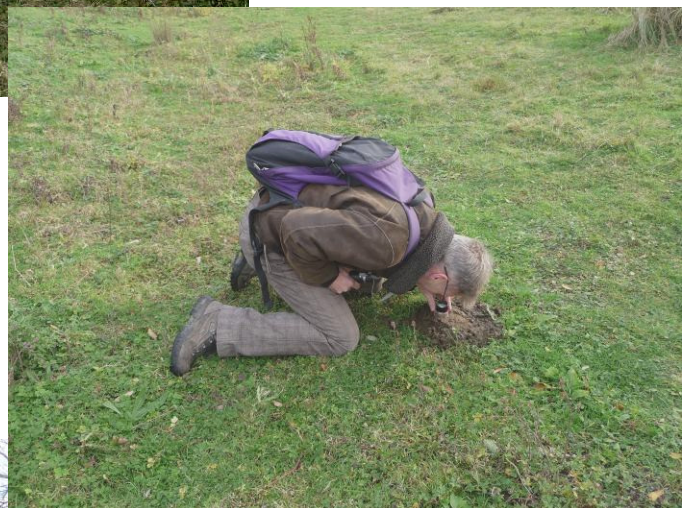

foto links: een omgevallen boom wekte de belangstelling en was een interessant onderzoeksobject.

3) Openbare struintochten

Met de komst van het fietspad in 2009 is de Landtong beter ontsloten voor bezoekers die gewoon een “ommetje” willen maken. Het aantal bezoekers aan de openbare, in de plaatselijke kranten aangekondigde excursies onder begeleiding van een gids is hierdoor behoorlijk teruggelopen. Om deze reden heeft ARK in 2010 nauwelijks openbare excursies georganiseerd. Hiervoor in de plaats zijn de struintochten voor de BSO's gekomen.

Wél is er tussen Kerst en Oud&Nieuw een SNERTtocht bedacht, waarop enthousiaste reacties zijn binnengekomen. Vanwege de sneeuw en kou werd dit een bijzondere wandeling, met na afloop warme snert en glühwein. Hiermee lijkt een nieuwe traditie geboren!

Foto boven: warme snert en glühwein op de parkeerplaats van het EIC, na afloop van een koude, maar prachtige excursie.

De winterexcursie heeft de test doorstaan. In 2011 wil ARK de openbare excursies een nieuwe impuls geven met een natuur- en/of seizoensgebonden thema. Voorbeelden zijn: het begin van ieder seizoen of de geboortegolf van kalfjes en veulentjes. Op deze manier hopen we dat we een nieuwe groep belangstellenden naar de Landtong te kunnen trekken.

4) Excursies tijdens de Wereldhavendagen

Tijdens de wereldhavendagen (ieder jaar in het begin van september) worden er diverse excursies georganiseerd bij bedrijven in de haven om kennis te maken met de wereld van containers, overslag en industrie. Gelukkig heeft de organisatie van de Wereldhavendagen ook oog voor de natuur in de haven. Ieder jaar wordt ARK betrokken bij de uitvoering om struintochten te geven op de Landtong Rozenburg. Deze excursies vinden dan op zaterdag en zondag plaats en staan aangekondigd op diverse websites en in het totaaloverzicht van excursies in het programmaboekje van de Wereldhavendagen. Voor deze excursie wordt van de bezoekers een financiële bijdrage gevraagd voor de bus die hen brengt en haalt. Vanaf de Wilhelminapier leidt de bustocht eerst langs de havens alvorens de stoppen bij het EIC op de Landtong. Als afsluiting wordt doorgereden naar de Maeslantkering en de kop van de Landtong.

Foto's boven al struinend kennis maken met de Konikpaarden tijdens de wereldhavendagen.

Veel van de bezoekers reageren verrast en enthousiast als ze de Landtong tijdens een boeiende struintocht ontdekken. Een veel gehoorde reactie is: ik wist niet af van de ligging van dit gebied. Het is schitterend!

De aanmeldingen voor de excursies tijdens de Wereldhavendagen in 2010 zijn overweldigend geweest, zodanig dat ARK in 2011 een tweede gids paraat zal houden om de grote groep belangstellenden in twee groepen te kunnen rondleiden. Het is heel prettig om via de Wereldhavendagen weer een andere groep bezoekers op de Landtong te kunnen rondleiden.

Foto boven: een lange slinger van enthousiaste bezoekers over een van de heuvels op de Landtong.

Struintassen

Naast de bezoekers die de landtong bezoeken via excursies en veldlessen van ARK komen er ook veel losse, individuele bezoekers naar het gebied. Een gedeelte daarvan komt terug na aan een excursie te hebben deelgenomen. Ook zij hebben er wellicht behoefte aan het gebied anders te verkennen dan alleen een wandeling op het pad.

Daarnaast bezoeken jaarlijks vele scholieren uit het voortgezet onderwijs het Educatief Informatie Centrum (EIC) in het kader van beroepskeuzebegeleiding en voorlichting over de haven. Het is natuurlijk mooi als deze jongeren het gebied ook kunnen bezoeken.

Voor deze twee groepen is er tien jaar geleden een rugzakroute ontwikkeld. In deze rugzak zaten diverse onderzoeksmaterialen en een boekje met opdrachten. Op deze manier konden de bezoekers de bijzonderheden van het gebied zonder gids ontdekken. Deze rugzakken en de opdrachtboekjes werden uitgeleend door het EIC.

Na tien jaar is er echter veel veranderd op de Landtong, waardoor de opdrachten niet meer up-to-date waren. Ook waren veel materialen aan vervanging toe.

Daarom heeft ARK in 2010 gewerkt aan een complete make-over van dit concept. Het Havenbedrijf heeft voor budget gezorgd waardoor de twaalf rugzakken konden worden vervangen door vijftien stoere postmanbags, de materialen fors uitgebreid konden worden en de opdrachten aangepast konden worden aan de huidige situatie op de Landtong.

Het resultaat is iets om trots op te zijn en waarmee leerlingen uit het voortgezet onderwijs zelfstandig een goed beeld kunnen krijgen van het natuurgebied. Individuele bezoekers kunnen de struintassen daar ook voor gebruiken.

De struintassen zijn gestald bij het EIC. De medewerkers waren erg blij met de komst van de nieuwe tassen. Hun reactie was: "Wat zijn ze mooi en eigentijds!" De rugzakjes waren na tien jaar duidelijk aan vervanging toe.....

Hopelijk gaan vele scholieren en andere bezoekers er intensief gebruik van maken!

Deelnemers

In 2010 heeft ARK in totaal 14 struintochten georganiseerd op de Landtong. Hierdoor hebben in totaal 275 mensen uit de omgeving van Rozenburg en Rotterdam het natuurgebied bezocht. Dit aantal zal in 2011 naar verwachting toenemen, vanwege de extra geplande openbare excursies. In de onderstaande tabel is een totaaloverzicht van alle struintochten opgenomen.

datum	struintochten	deelnemers	begeleiders	totaal
12-2-2010	bso maasoever	15	3	
22-4-2010	evo (bedrijf)	20	0	
6-5-2010	bso pleinhuis	10	3	
12-6-2010	nivon (bedrijf)	15	0	
10+11 sept	WHD (2X)	87	0	
18-10-2010	bso pleinhuis	12	2	
19-10-2010	bso kids	5	2	
21-10-2010	bso bobby	22	5	
8-11-2010	bso maassluis	16	4	
8-11-2010	ivo (bedrijf)	18	0	
15-12-2010	bso komkids	11	2	
23-12-2010	bso bobby	7	1	
28-12-2010	snert (openbaar)	15	0	
totaal:	14	253	22	275

Tabel 1: gegevens van de struintochten op de Landtong van Rozenburg in 2010

Plezier

In dit verslag heeft u kunnen lezen dat de struintochten en excursies op de Landtong Rozenburg door menig een wordt gewaardeerd en dat deze manier van voorlichting een goede methode is om de bezoekers kennis te laten maken met de onverwachte rijke natuur van en in de haven.

Voor de kinderen legt het een goede basis voor interesse en betrokkenheid bij natuur en is het - los daarvan - gezond om buiten te zijn. Ook de volwassen bezoekers worden zich meer bewust van de natuur in hun omgeving, vaak dicht bij huis. De meeste bezoekers wisten niet van het bestaan van dit gebied af en geven aan nog een keer op eigen gelegenheid terug te willen komen. Bovendien staan er achter iedere bezoeker, jong of oud, altijd nog meer mensen die de enthousiaste verhalen horen en het plezier dat men heeft beleefd bij zijn/haar bezoek aan de Landtong. In 2011 wil ARK de groep belangstellenden graag nog groter maken!